

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ОХОРОНА ПРИРОДИ
ЯК ОСНОВА ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ**

30 жовтня 2024 року

**Біла Церква
2024**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Мельниченко О.М., д-р с.-г. наук.

Олешко В.П., канд. с.-г. наук.

Василенко О.І., д-р філософії.

Юрченко А.І., канд. с.-г. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Екологізація виробництва та охорона природи як основа збалансованого розвитку:
матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників. 30 жовтня 2024 р. м. Білоцерківський НАУ 53 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

REFERENCES

1. FAO. The State of World Fisheries and Aquaculture 2022. Towards Blue Transformation. Rome, FAO. 2022. [DOI:10.4060/cc0461en](https://doi.org/10.4060/cc0461en)
2. FAO. World Food and Agriculture – Statistical Yearbook 2023. Rome, 2023. 384 p. [DOI:10.4060/cc8166en](https://doi.org/10.4060/cc8166en)
3. A promising object of aquaculture crustacean *Cherax quadricarinatus* (Von Martens, 1868): biology, technology (review) / N.E. Hrynevych et al. Aquatic Biological Resources and Aquaculture. 2022. 1. P. 47–62. [DOI:10.32851/wba.2022.1.4](https://doi.org/10.32851/wba.2022.1.4)
4. Mostenskaya T.L., Kundeeva G.O. Nutrition as a component of food security. Scientific works of the National University of Food Scientific works of the National University of Food Technologies. 2016. Vol. 22. № 3. P. 113–122.
5. Tacon A.G.J., Metian M. Fish matters: importance of aquatic foods in human nutrition and global food supply. Reviews in Fisheries Science, 2013. 21. 1. P. 22–38. [DOI:10.1080/10641262.2012.753405](https://doi.org/10.1080/10641262.2012.753405)
6. Vdovenko N.M. Production and consumption of aquaculture products aquaculture as a sign of the level of economic development of the country. Agrosvit. 2011. № 21. P. 17–23.
7. Yemtsev V.I., Slobodianiuk N.M., Yemtseva G.F. Fisheries of Ukraine: current state and prospects for recovery. Scientific innovations and advanced technologies. 2022. № 9 (11). P. 314–326. [DOI:10.52058/2786-5274-2022-9\(11\)-314-326](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-9(11)-314-326)

УДК 574.5:597

РОГОЗОВЕЦЬ Т.В., СОКОЛОВСЬКИЙ М.С., НАЙЧЕНКО В.О., магістранти
Науковий керівник – **ГРИНЕВИЧ Н.Є.,** д-р вет. наук, **ЖАРЧИНСЬКА В.С.,** д-р
філософії
Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА ДИНАМІКУ ПОПУЛЯЦІЙ АБОРИГЕННИХ ВИДІВ РИБ

Досліджено вплив кліматичних змін на динаміку популяцій аборигенних видів риб, які є важливими компонентами гідроєкосистем.

Ключові слова: аборигенні види риб, кліматичні зміни, абіотичні фактори, популяція.

Поверхневі води – особливий природний ресурс, що має стратегічне значення для будь-якої країни [2]. Кліматичні зміни є однією з найгостріших екологічних загроз, що постали перед людством. За прогнозами провідних міжнародних наукових центрів, які вивчають клімат, впродовж наступного століття очікується підвищення температури на 3–6°C. Така швидкість глобального потепління призведе до радикальних перетворень у різних екосистемах, в тому числі і водних. Зміна клімату та антропогенна діяльність викликають значні зміни в структурі біорізноманіття іхтіокомплексів [4].

Аборигенна іхтіофауна – це сукупність видів риб, які природно поширені у певній водній екосистемі. Ці види є автохтонними, тобто вони виникли і розвивалися в цій екосистемі впродовж тривалого часу без втручання людини. Аборигенні види адаптовані до місцевих екологічних умов і відіграють важливу роль у підтримці екологічної рівноваги водного середовища [5].

Аборигенний іхтіокомплекс річки Південний Буг та Рось представлений видами: головень європейський (*Squalius cephalus*), бички (*Gobiidae*), тараня (*Rutilus heckelii*), карась сріблястий (*Carassius gibelio*), плітка звичайна (*Rutilus rutilus*), краснопёрка звичайна (*Scardinius erythrophthalmus*), щука звичайна (*Esox lucius*), окунь звичайний (*Perca fluviatilis*), лящ (*Abramis brama*), плоскирка (*Blicca bjoerkna*), сом європейський (*Silurus glanis*) [1].

Основними індикаторами, що відображають вплив зміни клімату та динаміку популяцій аборигенних видів у басейнах вищезазначених річок є: коливання температурного, гідрологічного режиму; зміна структури кормових організмів, поява та поширення інвазивних видів, екологічні адаптації [3].

Підвищення температури води призводить до зміщення ареалів поширення багатьох видів риб. Температурні зміни можуть впливати на відтворення іхтіофауни, оскільки багато видів мають специфічні температурні вимоги для нересту.

Зміни в режимах опадів і рівня води, викликані кліматичними змінами, впливають на доступність нерестовищ і місць для розвитку молоді риб. Періодичні посухи або, навпаки, паводки можуть негативно впливати на чисельність популяцій риб.

Кліматичні зміни впливають на структуру кормових організмів, змінюючи популяції фіто-, зоопланктону, бентосу. Це може призвести до зміни раціону риб або зниження їх репродуктивної здатності. Підвищення температури води та інші абіотичні фактори можуть сприяти розширенню ареалу інвазивних видів риб (наприклад сонячний окунь – *Lepomis auritus*), які конкурують з аборигенними видами за кормові ресурси та ареали поширення. Це загрожує зменшенням чисельності аборигенних видів [6].

Щодо екологічних адаптацій, деякі аборигенні види можуть адаптуватися до нових умов середовища, що спричинені кліматичними змінами. Це може відбуватися через зміни в живленні, поведінці або міграційних шляхах. За прогнозами науковців, кліматичні зміни можуть мати ще більш значний вплив на популяції аборигенних видів риб у наступні десятиліття, що потребує постійного моніторингу та розробки заходів для збереження біорізноманіття [4].

Отже, для збереження популяцій аборигенних видів риб необхідно розробляти стратегії адаптації, включаючи створення охоронних зон, відновлення нерестовищ, моніторинг водних ресурсів та контроль інвазивних видів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Коваленко Ю.О., Потрохов О.С., Причеп М.В., Горбатюк Л.О. (2020). Застосування маркерних показників плітки (*Rutilus rutilus* Linnaeus, 1758) для діагностики екологічного стану водойм в умовах надмірного антропогенного забруднення. Рибогосподарська наука України. Вип. 3(53). С. 80-91. <https://doi.org/10.15407/fsu2020.03.080>
2. Коваленко Ю.О., Шлапак О.О., Потрохов О.С., Зінковський О.Г. (2019). Вплив антропогенного забруднення водойм на фізіолого-біохімічні показники риб та склад їхніх паразитоценозів. Рибогосподарська наука України. Вип. 3(49). С. 72-88. <https://doi.org/10.15407/fsu2019.03.072>
3. Кофонов К., Потрохов О.С., Зінковський О.Г. (2020). Вплив хлориду амонію та монофосфату калію на біохімічні показники молоді краснопірки звичайної (*Scardinius erythrophthalmus* Linnaeus, 1758). Рибогосподарська наука України. Вип. 1(51). С. 79-94. <https://doi.org/10.15407/fsu2020.01.079>
4. Причеп М.В. (2019). Вплив антропогенного забруднення водойм на морфо-фізіологічні та біохімічні показники окуня (*Perca fluviatilis* Linnaeus, 1758) в різні сезони року. Рибогосподарська наука України. Вип. 2(48). С. 52-66. <https://doi.org/10.15407/fsu2019.02.052>
5. Рудь Ю.П., Заліло О.В., Бучацький Л.П., Грициняк І.І. (2020). Вплив зміни клімату на інфекційні захворювання риб (огляд). Рибогосподарська наука України. Вип. 4(54). С. 78-110. <https://doi.org/10.15407/fsu2020.04.078>
6. Koval V., Olczak P., Vdovenko N., Boiko O., Matuszewska D., Mikhno I. (2021). Ecosystem of Environmentally Sustainable Municipal Infrastructure in Ukraine. Sustainability, 13, 10223. <https://doi.org/10.3390/su131810223>

УДК 628.5:504.05:502.174

СИДОРЕНКО С.В., учениця 11- Б класу Білоцерківського ліцею-гімназії 17

Наукові керівники – **ШУЛЬКО О.П.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет,

РОМАНШИНА Т.О., вчитель біології

Білоцерківський ліцей-гімназія 17

ВИКОРИСТАННЯ МИЮЧИХ ЗАСОБІВ ТА ЇХ ЗАМІНА НА ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТІ ЗАСОБИ

Близько 90 % пральних та миючих засобів, якими ми користуємося, виготовлені на основі фосфатів, хлору, цеолітів, аніонних поверхнево-активних речовин, продуктів нафтопереробки та ін. В розвинутих країнах засоби побутової хімії, що містять ці небезпечні для здоров'я людей речовини заборонені [4, 5, 6].

Ключові слова: забруднення, побутова хімія, небезпечні речовини, екологічно чисті засоби.

ЗМІСТ

Honcharuk V.V., Hulciaiev O.M., Zabihailo O.V., Sliusarenko A.O. The cultivation of carp fishes on rented water bodies in current conditions.....	3
Бондаренко М.О., Панчук М.В., Гоц Р.Р., Слюсаренко А.О. Вплив інтенсифікаційних заходів на кормність водойм за вирощування риби.....	4
Гаптенко В.В., Денисов С.О., Ношенко С.А., Корчак В.В., Слюсаренко А.О. Аналіз вирощування рибопосадкового матеріалу корошових видів в умовах сьогодення.....	6
Klimov O.A., Kryzhanivskiy R.O., Khomiak O.A. Technological approaches of growing carp in polyculture with herbivorous fish.....	8
Войтенко В.І., Куприш А.С., Пересада А.В., Крикливий В.С., Гриневич Н.Є. Аналіз індикації бактеріофагів у воді акваріума.....	9
Кувшинов К.С., Чохленко М.М., Козік Д.Д., Гриневич Н.Є. Принципи підтримання здоров'я риб задля ефективного управління водними ресурсами.....	10
Опарик М.М., Юрін О.А., Остапюк О.М., Россоха В.В., Гриневич Н.Є. Сталі практики ведення аквакультури, що відповідають сучасним екологічним та економічним вимогам.....	12
Рудичева М.А., Шулько О.П. Глобальне потепління антарктиди: першопричини та наслідки.....	13
Софійчук А.Ю., Халахур І.В., Щербина В.Г., Гриневич Н.Є. Якість та безпечність води під час вирощування гідробіонтів.....	15
Тарасенко Д.А., Ізбаш П.В., Нестеренко В.Є., Гриневич Н.Є. Моніторинг і оцінка здоров'я гідробіонтів, екологічного стану природних водойм кіївщини.....	17
Савва А.А., Бабань В.П. Екологічна оцінка стану малих річок м. Вінниця.....	19
Revenok O.O., Kovalenko A.V., Naumeiko V.V., Hrynevych N.Ye, Zharchynska V.S. Crustacean aquaculture: advantages, prospects.....	21
Рогозовець Т.В., Соколовський М.С., Найченко В.О., Гриневич Н.Є., Жарчинська В.С. Вплив кліматичних змін на динаміку популяцій аборигенних видів риб.....	22
Сидоренко С.В., Шулько О.П., Романішина Т.О. Використання миючих засобів та їх заміна на екологічно чисті засоби.....	23
Кравчук В.М., Бітюцький В.С. Біогенний синтез наночастинок селену та їх застосування як альтернатива антибіотикам у птахівництві.....	25
Кузьменко Ю.В., Трофимчук А.М. Особливості інкубації ікри рослиноїдних риб в умовах ТОВ «Сквираплем-рибгосп».....	27
Гаврилюк К.О., Онищенко Л.С. Виробництво біогазу та переваги його використання у вирішенні енергетичних проблем.....	28
Бровко М.В., Гнатенко І.П., Петренко Я.Ю., Контуш А.О., Куновський Ю.В. Проблеми незаконного використання водних біоресурсів.....	29
Гальчинський Д.В., Зайченко М.М., Кологойда О.Ю., Кібальникова Д.О., Куновський Ю.В. Значення та перспективи використання водних живих ресурсів в умовах сучасних глобальних викликів і сталого розвитку.....	31
Іванюта С.А., Матурелі Д.А., Титаренко В.О., Шелифіст В.М., Олешко В.П. Оптимізація технології вирощування прісноводної креветки <i>Macrobrachium rosenbergii</i> в УЗВ.....	33
Пількевич М.М., Уманець А.Р., Білий О.І., Поліщук Я.Г., Гейко Л.М. Перспективи розвитку світового виробництва риби.....	35
Павелко Д.В., Дідик І.В., Веред П.І. Шумове навантаження на довкілля та його наслідки.....	37
Рацюк С.Ю., Хілов Є.В., Гембік В.О., Гембік А.О., Олешко В.П. Використання рослиноїдних видів риб в якості біологічного меліоратора поверхневих вод.....	38
Мануйлов І.С., Щур В.І., Дем'янченко О.В., Присяжнюк Н.М. Моніторинг сучасного стану та перспективи рибогосподарського використання іхтіофауни басейну річки Дніпро.....	40